

Dosarul nr. 3ra-1341/22

2-20046390-01-3ra-28122022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.V. Dodon)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan)

DECIZIE

27 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursurile depuse de Lilian Cernopinskii și de avocatul Ghenadie Bobu în interesele lui Lilian Cernopinskii,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lilian Cernopinskii împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră privind anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, s-a casat hotărârea din 18 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă decizie de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 04 mai 2020 Lilian Cernopinskii a înaintat acțiunea în contencios administrativ împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră privind anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că prin ordinul șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, Corneliu Groza, nr. 184/ps. din 13 martie 2020, i s-a aplicat sancțiunea disciplinară „muștrare”, pentru atitudine neconștiincioasă față de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

A menționat, că în partea descriptivă al ordinului s-a indicat că prin acțiunile sale a dus la încălcarea prevederilor art. 50 lit. b), c), d), e) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016, prin care funcționarul public cu statut special este obligat să acționeze cu competență, responsabilitate și devotament pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, pentru protejarea și promovarea valorilor și intereselor naționale ale Republicii Moldova, inclusiv în condițiile în care viața, sănătatea și bunurile sale sânt amenințate, să respecte jurământul depus și normele

deontologice, să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să-și consacre activitatea profesională îndeplinirii competente, integre, corecte și conștiincioase a atribuțiilor de serviciu, să respecte principiile, normele și regulile activității profesionale.

Totodată a relatat, că nici în partea descriptivă și nici în partea rezolutivă a ordinului, nu este indicat concret prin care fapte (acțiuni sau inacțiuni) ale reclamantului, s-a manifestat atitudinea neconștiincioasă față de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

În altă ordine de idei, a menționat că ordinul cu privire la sancționare nr. 184/ps. din 13 martie 2020 a fost emis în temeiul concluziei anchetei de serviciu, înregistrate sub nr. A-17 din 23 ianuarie 2020 și aprobate la 05 martie 2020.

Prin urmare, consideră că ancheta de serviciu s-a desfășurat în mod tendențios și neobiectiv, deoarece încă la data de 20 ianuarie 2020 până la pornirea anchetei, conducerea Direcției Inspectare Efectiv a IGPF s-a expus pe marginea cazului referitor la dispariția materialelor unei alte anchete de serviciu, sub nr. A-181 din 10 octombrie 2019, precum că: „nu am nimic personal în privința ta, dar am indicații,..” în condițiile în care, până la data de 23 ianuarie 2020, persoana responsabilă de înregistrarea anchetelor din cadrul Direcției Inspectare Efectiv a IGPF, șeful-adjunct și nemijlocit fostul ex-șef al Direcției, cunoșteau cu certitudine faptul că ancheta de serviciu sub nr. 181 a fost în gestiunea Direcției Regionale Nord a IGPF, de unde la data de 18 octombrie 2019, sub numărul de ieșire 35/20/1-4214, a fost transmisă în DIE a IGPF, înregistrată sub nr. de intrare 15053 din 21 octombrie 2019 în secretariatul IGPF, materialele fiind preluate de către șeful-adjunct al Direcției, Fiodor Bujag.

Totodată, relatează că până la data de 23 ianuarie 2020, când au fost inițiate procedurile privind dispariția materialelor anchetei de serviciu sub nr. A-181, angajații DIE a IGPF aveau obligația să constate din care motive până la această dată nu au apărut întrebări la evidența materialelor respective, și anume, a fost finisată sau nu cercetarea disciplinară, de ce nu a fost coordonată concluzia, unde sunt materialele, a fost prelungit termenul, sau au fost suspendate procedurile disciplinare, întrebări la care răspuns trebuia să fie după expirarea a 30 zile de la inițierea anchetei sub nr. A-181, adică la data de 10 noiembrie 2019.

Respectiv, prin inițierea la data de 23 ianuarie 2020 a anchetei de serviciu înregistrate sub nr. A-17, după mai mult de două luni după expirarea termenului anchetei de serviciu sub nr. 181 și nu pe faptul lipsei materialelor, dar în privința persoanei, angajații DIE au dus în eroare conducerea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, care a acceptat desfășurarea acesteia.

Mai relatează, că în cadrul anchetei de serviciu nu au fost elucidate toate circumstanțele cazului, cum este indicat chiar și în conținutul ordinului contestat, precum că unele fapte s-au produs în circumstanțe necunoscute, ceia ce contravine prevederilor pct. 48 alin. (1) al Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409/2017, care stabilește că sarcinile anchetei de serviciu sânt: examinarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor abaterilor disciplinare comise de către funcționari.

În aceiași ordine de idei, a menționat ca fiind pornită neîntemeiat, ancheta de serviciu a îngrădit și dreptul la concediul de odihnă al reclamantului Lilian

Cernopinskii, care a solicitat concediul de odihnă pentru anul 2020, însă a doua zi după inițierea anchetei de serviciu, prin scrisoarea șefului Inspectoratului general acesta a fost informat precum că concediul de odihnă nu mai poate fi acordat, deoarece se desfășoară o anchetă de serviciu.

A specificat, că au fost admise și grave încălcări de procedură, stabilite de Capitolul X al Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 490/2017.

Suplimentar, a evidențiat că, punctul 98 al Statutului menționat prevede că, ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare, cu excepția sancțiunii disciplinare sub formă de concediere, care se aplică cu respectarea art. 81 alin. (3) din Codul muncii, se comunică persoanei sancționate sub semnătură, în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii, iar în cazul în care aceasta activează într-o subdiviziune inferioară, aflată în altă localitate, în termen de 15 zile lucrătoare, și produce efecte de la data comunicării.

Prin urmare, ținând cont de faptul că în perioada de timp de la data de 15 februarie 2020 și până la data de 15 martie 2020, Lilian Cernopinskii a fost detașat în cadrul Sectorului Poliției de Frontieră „Valea Râului” a Direcției Regionale „Vest”, respectiv s-a aflat în altă localitate, consideră că ordinul cu privire la sancționare nr. 184/ps. din 13 martie 2020, urma să i se comunice sub semnătură, în termen de 15 zile lucrătoare de la data emiterii.

Reclamantul a afirmat, că până la momentul actual, ordinul respectiv nu i-a fost adus la cunoștință, despre existența acestuia și conținutul lui, reclamantul a aflat de la subdiviziunea resurse umane din cadrul entității în care activează.

Reclamantul a solicitat anularea ordinului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne, nr. 184/ps. din 13 martie 2020, cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarului public cu statut special Lilian Cernopinskii și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a anulat ordinul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 184/ps. din 13 martie 2020 Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarului public cu statut special Lilian Cernopinskii.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 30 iunie 2021, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a declarat apel împotriva hotărârii din 18 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul depus de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, s-a casat hotărârea din 18 iunie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă, prin care acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, în temeiul concluziei anchetei de serviciu nr. A-17 din 23 ianuarie 2020 aprobată la 05 martie 2020, precum și în conformitate cu prevederile art. 58 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prin ordinul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 184/ps. din 13 martie 2020 Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarului public cu statut special Lilian Cernopinskii, s-a aplicat sancțiunea disciplinară „mustrare”, în privința ofițerului superior de investigații al Serviciului

investigații speciale al SPF „Aeroportul Internațional Chișinău”, comisar Cernopiskii Lilian Vasile, pentru atitudine neconștiincioasă față de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

La caz, instanța de apel a reținut că, din materialele acumulate în cadrul anchetei de serviciu a constatat cu certitudine faptul că, comisarul Cernopiskii Lilian, prin acțiunile/inacțiunile sale, manifestate prin atitudine neglijentă față de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, au dus la încălcarea prevederilor punctelor 51), 52), 53), 54) din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017, care prevăd că, 51. Desfășurarea anchetei de serviciu se dispune printr-o rezoluție a conducătorului subdiviziunii care a fost sesizat în condițiile prevăzute la punctele enunțate, iar în absența acestuia, a persoanei care îl înlocuiește. 52. Dacă în cadrul desfășurării anchetei de serviciu sînt identificate și alte abateri disciplinare, conducătorul subdiviziunii poate dispune conexasarea acestora într-o singură anchetă de serviciu sau, după caz, inițierea unei anchete separate. 53. Printr-o rezoluție, conducătorul dispune efectuarea anchetei de serviciu de către o persoană responsabilă din cadrul subdiviziunii sau de către conducătorul nemijlocit al funcționarului care a comis abaterea disciplinară. 54. Conducătorul are dreptul să dispună efectuarea anchetei de serviciu unei singure sau mai multor persoane, iar, la necesitate, în funcție de complexitatea cazului, să o efectueze personal.

Totodată, prin acțiunile/inacțiunile sale Cernopiskii Lilian a încălcat Regulile de întocmire a documentelor organizatorice și de dispoziție și Instrucțiunii-tip cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 618 din 05 octombrie 1993 și anume a cap. 5 „Organizarea circulației documentelor”, pct. 5.2.12 care prevede că, „responsabil de rezolvarea documentului este persoana nominalizată prima în rezoluție. Responsabilului de rezolvare i se acordă dreptul de a-i convoca pe coexecutanți”, fapt confirmat prin raportul șefului adjunct al DIE, comisar principal Bujag Fiodor (f.d.a.22).

Instanța de apel a relatat prevederile art. 29 din Codul administrativ care prevede că, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.

O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă.

Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Astfel, instanța de apel a notat că de către autoritatea publică pîrîtă, la emiterea actului administrativ contestat, a fost respectat principiul proporționalității stabilind întemeiat intimatului sancțiunea disciplinară „mustrare” în coraport cu încălcările admise de Lilian Cernopiskii.

Prin urmare, instanța de apel a conchis supra legalității ordinului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nr. 184/ps. din 13 martie 2020 Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarului public cu statut special Lilian

Cernopinskii, prin care s-a aplicat sancțiunea disciplinară „mustrare”, în privința ofițerului superior de investigații al Serviciului investigații speciale al SPF „Aeroportul Internațional Chișinău”, comisar Cernopinskii Lilian, pentru atitudine neconștiincioasă față de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Instanța de apel a apreciat critic concluzia instanței de fond precum că, ordinul contestat în speță nu a fost comunicat reclamantului Lilian Cernopinskii. Or, după cum rezultă din materialele dosarului administrativ reclamantul Lilian Cernopinskii a refuzat să semneze pentru faptul că i-a fost adus la cunoștință ordinul, fapt ce se dovedește prin înscrisul făcut de Sorbalo A. la 16 martie 2020 (fila dosarului administrativ 13).

Instanța de apel a afirmat că în conformitate cu prevederile pct. 39 al Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iunie 2017, se consideră abatere disciplinară fapta (acțiune sau inacțiune) a funcționarului săvârșită cu vinovăție prin care au fost încălcate prevederile prezentului Statut disciplinar, ale actelor normative în vigoare, restrîngerile, interdicțiile și incompatibilitățile statuate de legislația în vigoare, ordinele și dispozițiile superiorilor, regulamentul intern sub a căror incidență se înscrie specificul funcției, precum și cerințele fișei postului deținut.

Astfel, reieșind din cele constatate instanța de apel a concluzionat că, Lilian Cernopinskii nu a fost atras la răspundere disciplinară pentru neorganizarea circulației documentelor- concluzie greșită a instanței de fond, ci pentru că nu a executat indicația conducătorului (Nota informativă din 09 octombrie 2019).

Referitor la concluzia instanței de fond cu privire la nemotivarea procedurii administrative de suspendare, instanța de apel a relatat că, nu poate fi reținută ca întemeiată.

Astfel, instanța de apel a notat că, în conformitate cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În corespundere cu art. 59 alin. (7) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cadrul general de desfășurare a anchetei de serviciu, de aplicare, atenuare, agravare și ridicare a sancțiunilor disciplinare se stabilește de către Guvern.

Prin urmare, prevederile Codului administrativ comportă un caracter primar. Aceste prevederi sunt detaliate în Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.409 din 7 iunie 2017, care conține norme speciale aplicabile funcționarilor publici cu statut special și care reglementează procedura, termenii și particularitățile de desfășurare a anchetelor de serviciu.

Astfel, instanța de apel a reținut că, la data de 03 februarie 2020 ofițerul principal al SII al Direcției Inspecție Efectiv, comisar Serghei Mucuța a depus raport pe numele șefului Inspectoratului Poliției de Frontieră al MAI, Corneliu Groza prin care a solicitat suspendarea desfășurării anchetei de serviciu în privința lui Lilian Cernopinskii pe motiv că ultimul se afla în concediu medical, iar

declarațiile dânsului sânt importante la primirea unei decizii pe caz (fila dosarului administrativ 24).

Instanța de apel a menționat că, la fila dosarului administrativ 26 este anexată copia raportului depus de ofițerul principal al SII al Direcției Inspecție Efectiv, comisar Serghei Mucuța pe numele șefului Inspectoratului Poliției de Frontieră al MAI, Corneliu Groza la data de 25 februarie 2020 prin care raportează că la data de 03 februarie 2020 a fost suspendată desfășurarea anchetei de serviciu cu nr. A-17, inițiată pe faptul presupuselor abateri comise de către angajatul SPF „Aeroportul Internațional Chișinău”, comisar Cernopinskii Lilian. În cadrul desfășurării anchetei de serviciu pentru o examinare multilaterală a circumstanțelor cazului, a fost solicitată prezența comisarului Cernopinskii Lilian pentru a fi chestionat, însă stabilindu-se că acesta se afla în concediu medical. Luând în considerație dispariția circumstanțelor ce au dus la suspendarea desfășurării anchetei de serviciu, consideră oportună reluarea efectuării anchetei de serviciu pe cazul dat.

La 15 septembrie 2022 Lilian Cernopinskii, reprezentat de avocatul Ghenadie Bobu, a depus recurs, iar la 09 decembrie 2022 a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că nu sunt de acord cu decizia instanței de apel o consideră neîntemeiată și pasibilă de a fi casată integral cu menținerea în vigoare a hotărîrii primei instanțe.

Totodată, instanța de apel a emis o decizie nemotivată și arbitrară, fapt ce violează dreptul recurentului la un proces echitabil garantat de Convenția Europeană a drepturilor Omului.

Lilian Cernopinskii a considerat absolut întemeiate și legale constatările primei instanțe, precum că nu s-a dovedit comiterea abaterii disciplinare de către reclamant, iar procedura administrativă în cazul anchetei de serviciu finalizată cu aplicarea sancțiunii sub formă de mustrare funcționarului public cu statut special, este ilegală.

Totodată, la 12 decembrie 2022 Lilian Cernopinskii a depus recurs împotriva deciziei din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia cu menținerea în vigoare a hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, o consideră neîntemeiată și pasibilă de a fi casată integral, cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de fond.

A relatat că din materialele cauzei se identifică circumstanțe care demonstrează cu certitudine că, ancheta de serviciu în privința sa, s-a desfășurat cu încălcarea principiilor aferente dreptului la un proces echitabil, iar sancțiunea disciplinară aplicată în prința lui, este una ilegală, aplicată cu violarea principiilor ce vizează prezumția de nevinovăție, legalitatea incriminării, sarcina probațiunii care aparține acuzatorului, interpretarea dubiilor în favoarea salariatului și condamnarea în afara oricărui dubiu rezonabil.

Cu titlu de concluzie a indicat recurentul că, ordinul contestat reprezintă expresia unui act administrativ individual defavorabil ilegal, emis cu încălcarea procedurii prevăzute de lege, cu depășirea limetelor dreptului discreționar, în lipsa

unei motivări corespunzătoare, fapt care culminează cu adoptarea unei măsuri disproporționale.

A subliniat că legalitatea ordinului de sancționare disciplinară a fost apreciată de către instanțele de judecată inferioare, prin raportare la patru aspecte de bază:

- a) inițierea anchetei de serviciu în privința lui Lilian Cernopinskii la 23 ianuarie 2020, deși conform certificatului medical, ultimul se afla în concediu medical în perioada 22 ianuarie 2020 – 27 ianuarie 2020;
- b) suspendarea ilegală a anchetei de serviciu începând cu 03 februarie 2020 pe motiv că Lilian Cernopinskii s-ar afla în concediu medical, deși în concediu medical acesta s-a aflat în perioada 22 ianuarie 2020- 27 ianuarie 2020, fapt care a dus la violarea termenului de 30 de zile pentru efectuarea anchetei de serviciu;
- c) dacă conform celor 2 Note informative din 09 octombrie 2019, prim executor pentru realizarea anchetei de serviciu a fost dl. Lilian Cernopinskii sau totuși dl. Ion Cazacu;
- d) aducerea la cunoștință a ordinului de sancționare disciplinară.

A susținut recurentul că la aceste 4 aspecte instanța de apel nu a dat nici un răspuns în decizia emisă, or o hotărâre nemotivată, constituie o violare a dreptului său la un proces echitabil.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Respectiv, recursurile depuse de Lilian Cernopinskii și de avocatul Ghenadie Bobu în interesele lui Lilian Cernopinskii, au fost depuse până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din actele cauzei rezultă că, dispozitivul deciziei instanței de apel din 16 august 2022 a fost notificat avocatului Ghenadie Bobu la data de 13 septembrie 2022 (f.d. 183, vol. I).

La data de 15 septembrie 2022, Lilian Cernopinskii, reprezentat de avocatul Ghenadie Bobu a depus recurs nemotivat (f.d. 184-185, vol. I).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul nemotivat depus de Lilian Cernopinskii, reprezentat de avocatul Ghenadie Bobu la 15 septembrie 2022, este depus în termenul prevăzut de lege

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului la data de 19 octombrie 2022 (f.d. 177, vol. I), și a fost recepționată de către Cernopinskii Lilian la 15 noiembrie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție nr. DS800779938AS anexat la dosar (f.d. 180, vol. I).

La data de 09 decembrie 2022 Lilian Cernopinskii, reprezentat de avocatul Ghenadie Bobu a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 august 2022 (f.d. 189-193, vol. I).

La data de 12 decembrie 2022 Lilian Cernopinskii a depus cerere de recurs motivată împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 august 2022 (f.d. 195-205, vol. I).

Astfel, recursul motivat depus de Lilian Cernopinskii, reprezentat de avocatul Ghenadie Bobu la data de 09 decembrie 2022 și cererea de recurs motivată depusă de Lilian Cernopinskii împotriva deciziei din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău, sunt în termen.

La 04 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 209, vol. I).

La data de 13 februarie 2023, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului ca fiind deopotrivă neîntemeiat și inadmisibil (f.d. 213-226, vol. I).

În privința condițiilor de fond decizia Curții de Apel Chișinău formează obiectul recursului conform art. 244 din Codul administrativ, este depus de un participant la proces după cum prevede art. 244 alin. (2), 203 și 204 din Codul administrativ și este depus în termenul stabilit de lege.

Totodată, cererile de recurs depuse de Lilian Cernopinskii și de avocatul Ghenadie Bobu în interesele lui Lilian Cernopinskii întrunesc cerințele de formă și conținut, inclusiv motivele recursului prevăzute în art. 245¹ și art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, care nu este abrogat.

Conform art. 247 din Codul administrativ, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit.b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenților, au fost expuse cu suficientă claritate

Conform art. 193 alin. (3) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

Studiind materialele dosarului, în raport cu argumentele invocate în cererile de recurs și referință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile depuse de Lilian Cernopinskii și de avocatul Ghenadie Bobu în interesele lui Lilian Cernopinskii, de a casa integral decizia din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, în urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casează integral decizia instanței de apel și trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Aplicabile litigiului sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborat cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, care reglementează că, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, se rețin și dispozițiile art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, care stipulează că, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Prin prisma alin. (2) și (3) al aceluiași articol, (2) instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că unul dintre principiile procedurii de contencios administrativ potrivit art. 36 din Codul administrativ, constituie principiul supremației dreptului, care prevede că instanța de judecată competentă să soluționeze acțiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat. Instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Conform jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele

esențiale care îi sunt supuse aprecierii (cauza Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09 decembrie 1994 §27).

Din materialele dosarului și anume din materialele anchetei de serviciu A-17 din 23 ianuarie 2020 rezultă că la data de 22 ianuarie 2020 șeful adjunct al Direcției Inspecție Efectiv, comisar principal Fiodor Bujac a depus raport pe numele șefului Inspectoratului Poliției de Frontieră al MAI, Corneliu Groza, prin care a raportat că la data de 10 octombrie 2019 în baza notei informative a șefului interimar al DR „Nord”, comisar principal Cazacu Ion, s-a inițiat ancheta de serviciu cu nr. A-181 din 10 octombrie 2019, pe faptul reținerii pe sectorul de responsabilitate al SPF „Lopatnic” a unui mijloc de transport în care se aflau 10000 pachete de țigări. Potrivit vizei Șefului adjunct a IGPF, comisar șef Valentin Fiodorov pentru efectuarea anchetei de serviciu, a fost desemnat comisarul Lilian Cernopinskii, detașat la acel moment în funcția de Șef al serviciului investigații speciale al DR „Centru”. În acest sens, la data de 21 ianuarie 2020 urmare a verificării Registrului de evidență a anchetelor de serviciu s-a constatat că ancheta de serviciu nu a fost finalizată, iar o decizie pe marginea cazului nu a fost primită, deși termenul legal de efectuare a anchetei de serviciu a fost depășit. Reieșind din cele expuse mai sus, în temeiul pct. 50 subct. 6) din Hotărârea Guvernului nr. 409 din 07 iulie 2017 cu privire la aprobarea Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, a propus dispunerea inițierii unei anchete de serviciu întru stabilirea tuturor circumstanțelor cazului (fila dosarului administrativ 22).

La raport a fost anexată copia notei informative depusă de Ion Cazacu, șef interimar al Direcției regionale Nord la data de 09 octombrie 2019 pe numele șefului Inspectoratului Poliției de Frontieră al MAI, Corneliu Groza, prin care a adus la cunoștință faptul reținerii pe sectorul de responsabilitate al SPF „Lopatnic” a unui mijloc de transport în care se aflau 10000 pachete de țigări la data de 07 octombrie 2019, ora 23.30. Pe nota informativă este pusă rezoluția cu textul: „Dlui L. Cernopinskii, Dlui I. Cazacu accept (semnătura) 10.10.2019” (fila dosarului administrativ 23).

La data de 03 februarie 2020 ofițerul principal al SII al Direcției Inspecție Efectiv, comisar Serghei Mucuța a depus raport pe numele șefului Inspectoratului Poliției de Frontieră al MAI, Corneliu Groza, prin care a solicitat suspendarea desfășurării anchetei de serviciu în privința lui Lilian Cernopinskii pe motiv că ultimul se afla în concediu medical, iar declarațiile dânsului sânt importante la primirea unei decizii pe caz (fila dosarului administrativ 24).

La fila dosarului administrativ 25 este anexat certificatul de concediu medical pe numele lui Lilian Cernopinskii pentru perioada de la 22 ianuarie 2020 până la 27 ianuarie 2020.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel a constatat că ancheta de serviciu în privința lui Lilian Cernopinskii a fost inițiată la data de 23 ianuarie 2020 când acesta se afla în concediu medical. La data de 03 februarie 2020 a fost suspendată desfășurarea anchetei de serviciu cu nr. A-17, inițiată pe faptul presupuselor abateri comise de către angajatul SPF „Aeroportul Internațional Chișinău”, comisar Cernopinskii Lilian. În cadrul desfășurării anchetei de serviciu pentru o examinare multilaterală a circumstanțelor

cazului, a fost solicitată prezența comisarului Cernopinskii Lilian pentru a fi chestionat, însă stabilindu-se că acesta se afla în concediu medical.

Dat fiind faptul că la 03 februarie 2020 a fost suspendată desfășurarea anchetei de serviciu cu nr. A-17, inițiată pe faptul presupuselor abateri disciplinare comise de Lilian Cernopinskii, iar la data de 25 februarie 2020 au dispărut circumstanțele ce au dus la suspendarea desfășurării anchetei de serviciu, ofițerul principal al SII al Direcției Inspecție Efectiv, comisar Serghei Mucuța a depus raport pe numele șefului Inspectoratului Poliției de Frontieră al MAI, Corneliu Groza, prin care a considerat oportună reluarea efectuării anchetei de serviciu pe cazul dat, pentru adoptarea unei decizii în conformitate cu legislația în vigoare.

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra momentului de inițiere a anchetei de serviciu în perioada aflării lui Lilian Cernopinski în concediu medical, fapt ce este demonstrat prin copia certificatului medical, acesta fiind un argument de bază în susținerea apărării de către Lilian Cernopinskii.

La fel, instanța de apel nu a verificat dacă este întemeiată sau nu suspendarea procedurii administrative de către autoritatea publică în cazul aflării reclamantului în concediu medical, or materialele cauzei denotă în mod clar faptul că ancheta de serviciu s-a suspendat începând cu 03 februarie 2020 până la 25 februarie 2020 pe când recurentul Lilian Cernopinskii s-a aflat în concediu medical în perioada 22 ianuarie 2020 – 27 ianuarie 2020.

Instanța de recurs reține că, la filele 32 și 33 a dosarului administrativ, sânt anexate două copii ale notei informative depusă de Ion Cazacu, șef interimar al Direcției regionale NORD la data de 09 octombrie 2019 pe numele șefului Inspectoratului Poliției de Frontieră al MAI, Corneliu Groza, prin care a adus la cunoștință faptul reținerii pe sectorul de responsabilitate al SPF „Lopatnic” a unui mijloc de transport în care se aflau 10000 pachete de țigări la data de 07 octombrie 2019, ora 23.30. Pe nota informativă de la pagina 32 este aplicată rezoluția cu textul: „Dlui I. Cazacu Dlui L. Cernopinskii accept (semnătura) 10.10.2019”.

Pe nota informativă de la pagina 33 este aplicată rezoluția cu textul: „Dlui I. Cazacu Dlui L. Cernopinskii accept (semnătura) 10.10.2019”, iar pe partea de jos paginii este pusă viza cu textul „Dlui V. Lazari, examinați conform normelor legale. 10.10.2019 (semnătura)”.

Conform ordinului contestat nr. 184 ps. din 13 martie 2020 „Cu privire la sancționarea disciplinară a funcționarului public cu statut special Cernopinskii Lilian șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Corleliu Groza a constatat că la data de 10 octombrie 2019 în baza notei informative a șefului interimar al DR „Nord”, comisar principal Cazacu Ion s-a inițiat ancheta de serviciu cu nr.A-181 pe faptul reținerii pe sectorul de responsabilitate al SPF „Lopatnic” a unui mijloc de transport în care se aflau 10000 pachete de țigări.

Așadar, potrivit vizei șefului adjunct a IGPF, comisar șef Valentin Fiodorov pentru efectuarea anchetei de serviciu a fost desemnat comisarul Lilian Cernopinskii, detașat la acel moment în funcția de șef al serviciului investigații speciale al DR „Centru”.

În acest sens, la data de 21 ianuarie 2020 urmare a verificării Registrului de evidență a anchetelor de serviciu s-a constatat că prezenta anchetă de serviciu nu a fost finalizată, iar o decizie pe marginea cazului nu a fost primită, deși termenul legal de efectuare a anchetei de serviciu a fost depășit. Urmare a investigațiilor de

serviciu efectuate s-a constatat că în circumstanțe necunoscute o altă notă informativă cu același conținut a fost contrasemnata de către conducerea IGPF, unde primul executor a fost desemnat șeful adjunct al DR „Nord”, comisar principal Cazacu Ion, iar comisarul Cernopiskii Lilian ar fi fiind al doilea executor, în scopul acordării suportului necesar.

Totodată, potrivit explicației șefului adjunct al DR „Nord”, comisar principal Cazacu Ion, s-a stabilit că la data de 10 octombrie 2019 exercitând atribuțiile funcționale, a fost elaborată nota informativă cu solicitarea inițierii unei anchete de serviciu întru stabilirea tuturor circumstanțelor și adoptarea unei decizii în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, pe faptul reținerii pe sectorul de responsabilitate al SPF „Lopatnic” a unui mijloc de transport în care se aflau 10000 pachete de țigări, care ulterior prin poșta electronică a fost remisă Direcției Inspecție Efectiv, pentru a fi aprobată de către conducerea IGPF. Așadar, în aceeași zi, nota informativă cu viza conducerii Inspectoratului General a fost remisă electronic către SJPC a DR „Nord”, prin intermediul DIE, unde potrivit vizei, comisarul Lilian Cernopiskii a fost desemnat primul executor al anchetei de serviciu, iar comisarul principal Cazacu Ion, fiind cel de-al doilea.

Ulterior, aceeași notă informativă, cu același conținut, însă fără a fi înregistrată în Registrul de evidență a anchetelor de serviciu, a fost prezentată de către comisarul Cernopiskii Lilian în cadrul DR „Nord”, unde dânsul deja fiind al doilea executor, iar comisarul principal Cazacu Ion fost desemnat primul executor. Cu atât mai mult că prin explicația sa comisarul Cernopiskii Lilian a negat faptul că dânsul a fost desemnat întru efectuarea anchetei de serviciu menționând despre careva fabricări și nedreptăți în privința sa și precum că dânsul nu a fost informat despre faptul ca este primul executor al anchetei de serviciu.

Stabilind aceste neclarități, instanța de apel nu a clarificat cine de fapt a fost desemnat ca primul executor al anchetei de serviciu, comisarul Lilian Cernopiskii sau comisarul Ion Cazacu.

Instanța de recurs menționează că Nota informativă din 09 octombrie 2019, unde a fost indicat în calitate de prim executor anume Ion Cazacu, a fost avizată cu rezoluție, în partea stângă de jos tot de către Ion Cazacu, către subalternul său Valentin Lazări, pentru a fi examinată conform prevederilor legale.

Ulterior, tot Ion Cazacu a fost cel care prin scrisoarea nr. 32/20/1-4275 din 18 octombrie 2019 a expediat materialele anchetei de serviciu nr. A-181 către dl Anatolii Țurțurica, Șef al Direcției Inspecției Efectiv al IGPF.

Astfel, Completul de judecată al instanței de recurs reține că instanța de apel nu a motivat concluzia privind vinovăția lui Lilian Cernopinskii în cazul existenței a 2 Note informative din 09 octombrie 2019 cu conținut distinct, or, Lilian Cernopinskii nu este nici autorul Notei informative și nici persoana care verifică aplicarea rezoluției.

Instanța de apel a mai concluzionat că ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare a fost adus la cunoștință lui Lilian Cernopinskii fapt ce se confirmă prin înscrisul făcut de A. Sorbalo la 16 martie 2020 (f.d. 13 dosarul administrativ), însă instanța de apel nu a dat apreciere înscrisului dat, dacă acesta corespunde sau nu prevederilor Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul MAI, în care este prevăzută modalitatea de comunicare a ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Instanța de apel, analizând materialele acumulate în cadrul anchetei de serviciu a constatat că comisarul Lilian Cernopiskii, prin acțiunile/inacțiunile sale, manifestate prin atitudine neglijentă față de îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, a încălcat prevederile art. 51), 52), 53), 54 din Statutul disciplinar al funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 409 din 07 iunie 2017.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că instanța de apel ajungând la o astfel de concluzie nu a motivat care au fost acțiunile și care au fost inacțiunile lui Lilian Cernopinskii care au dus la încălcarea prevederilor Statutului disciplinar al funcționarului public cu statut special.

De asemenea, instanța de apel nu a stabilit care au fost acțiunile și care au fost inacțiunile comisarului Lilian Cernopinskii, ce au dus la încălcarea Regulilor de întocmire a documentelor organizatorice și de dispoziție și Instrucțiunii-tip cu privire la ținerea lucrărilor de secretariat în organele administrației publice centrale de specialitate și ale autoadministrării locale ale Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 618 din 05 octombrie 1993 și anume care document a fost întocmit cu încălcarea acestor reguli.

Astfel, din cele constatate supra este cert și faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor susținute de către apelant pe de o parte, și intimat pe de altă parte, deși, era obligată, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, fapt ce constituie o încălcare și indică la examinarea superficială a cauzei și a materialului probator, or, hotărârea trebuie să fie certă, completă, corectă, clară, consecutivă, convingătoare și concretă. Circumstanțele și probele constatate în cauză urmează să fie expuse într-o strictă consecutivitate logică.

Așadar, Completul de judecată notează că omisiunile menționate nu pot fi corectate în ordine de recurs. Or, participanții la proces, trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiați de instanța de apel referitor la chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Luând în considerație, cele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că soluția instanței de apel nu conține o argumentare din care să rezulte certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță, instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate.

În concluzie, instanța de recurs consideră întemeiate criticile recursului referitoare la nemotivarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie.

Obligativitatea motivării hotărârilor judecătorești constituie o condiție a procesului echitabil, exigență a art. 239 din Codul de procedură civilă și art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că efectul art. 6 § 1 din Convenție este, inter alia, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, instanța de recurs conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile. Iar aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurentului, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenție.

În concluzie, Completul de judecată consideră că singura soluție legală și rezonabilă este casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea spre rejudecare a cauzei.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admit recursurile depuse de Lilian Cernopinskii și de avocatul Ghenadie Bobu în interesele lui Lilian Cernopinskii.

Se casează integral decizia din 16 august 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lilian Cernopinskii împotriva Inspectoratului General al Poliției de Frontieră privind anularea actului administrativ, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi